

3,8 MILIJARDI DOLARA AMERIČKIH INVESTICIJA
U SRBIJI U POSLEDNJIH 15 GODINA

dokumenti → strana C

Danas



Foto: Aleksandar Levajković / Folnet



**BAJDEN
U BEOGRADU /
TRI DANA KASNIJE**

Sa Vučićem: **Srdačno**
Sa Nikolićem: **Službeno**
Sa opozicijom: **Nikako**

→ strane B, C, D

analize → Džozef Bajden po drugi put među Srbima

Stolica za Kosovo u UN i druga pitanja

Piše Milan Krstić

Onedeljna poseta potpredsednika Sjedinjenih Američkih Država Džozefa Bajdena protekla je u daleko relaksiranijoj atmosferi nego prethodna iz maja 2009. godine. Nije ni sada manjkalo mera bezbednosti, što je normalno pri ovako važnim posetama, ali već sama činjenica da je Bajden sa srpskim premijerom Aleksandrom Vučićem šetao ulicama Beograda ukazuje na veći stepen poverenja u domaćine i njihovu kontrolu situacije na ulicama glavnog grada Srbije, nego što je to bilo prilikom „hermetički zatvorene“ posete sedam godina ranije. Reči izrečene u zvaničnim obračunima bile su probranije, srdačnije, te je ton bliskosti prevladao u odnosu na ton učitelja koji je došao da očita lekciju, koji je, nažalost, veoma poznat Srbiji. Pored niza pohvala za politiku Srbije, usledila je i izjava saučeska stradalima u NATO bombardovanju, i to od strane jednog od njegovih svojevremeno najglasnijih zagovornika.

Razlike ovonedeljne posete, u odnosu na onu od pre sedam godina, simbolički su pokazatelj i promena u odnosima dve države. Treba imati na umu da je normalno da prostora za srdačnost ima manje gotovo neposredno nakon jednog tako oštrog udara, kao što je za Srbiju bilo priznavanje i faktičko sponzorisanje jednostrano proglašene nezavisnosti južne srpske pokrajine od strane SAD, nego više od osam godina nakon tog čina. Međutim, iako olakšava pozitivne pomake, protok vremena nije faktor koji sam po sebi dovodi boljitku u međudržavnim odnosima.

Do pomaka se došlo nizom konkretnih postupaka, pre svega Srbije, koji su omogućili ovo otopljanje. Prvi ozbiljan pomak u ovom pravcu bio je pristanak na dijalog sa Prištinom pod okriljem Evropske unije 2010. godine, a presudnu važnost imalo je postizanje konkretnih dogovora u pregovaračkom procesu. Kosovo je najvažniji projekat SAD u regionu i koncesije koje je Srbija napravila s tim u vezi ključni su razlog otopljanja odnosa. Drugi važan razlog jeste ukupna regionalna politika Srbije, koja podrazumeva pružanje ruke ka Sarajevu, Zagrebu i Tirani. Razlozi za povremene trzavice i manje domete od očekivanih na ovom polju primarno su rezultat nedovoljno konstruktivne politike susednih država, te se posvećenost Beograda u ovom pitanju (uz povremene manje ispade) prilično ceni, uprkos trenutno ne baš najsrećnijoj situaciji u regionalnim odnosima. Treća grupa faktora su naoko manji potezi sa dugoročno pozitivnim impulsima, kao što su uspostavljanje redovne linije Beograd – Njujork, pomoć u prihvatanju jednog broja zatvorenika iz Gvantama, koji su protivpravno bili zatvoreni gotovo jednu deceniju, a kojima će Srbija biti novi dom, kao i razvoj ekonomske saradnje i nove američke investicije u Srbiju.

Pod uticajem ovih faktora, a pre svega postizanja Briselskog sporazuma, srpsko-američki odnosi vidno su napredovali poslednjih godina. Da li su koncesije učinjene sa srpske strane kako bi do toga došlo imale previsoku cenu u odnosu na dobit – pitanje je za zasebnu analizu. Svakako, retorika Vašingtona prema Beogradu bitno je toplija, a pojedine stvari za koje bi se pomislilo da će Vašington irritirati, poput bliskosti sa Moskvom, određenih neodmerenih izjava prema SAD od strane ljudi iz vlasti, ili sumnje u slobodu i nezavisnost u radu medija i pojedinih institucija, po pravilu izostaju u zvaničnim obračunima. Međutim, to ne znači da njih iz zatvorenih vrata nije bilo. To se može i naslutiti iz izjave predsednika Republike Srbije, Tomislava Nikolića. Iako nam može biti drago što je nekadašnji albanski lobista izostavio javne packe za Beograd, a Prištini poslao jasne poruke šta treba da radi, verujem da je i u razgovorima iza zatvorenih vrata u Beogradu pominjao stolicu u Ujedinjenim nacijama za Kosovo, raspitivao se o bliskosti sa Moskvom i uticaju Ruske Federacije u Srbiji, a verovatno i o kandidaturi Vuka Jeremića za generalnog sekretara UN. Jednom rečju, kao po pravilu, velika sila iza zatvorenih vrata „ne mazi“ našu malu balkansku državu.

Bajden je napustio Beograd, a uskoro će napustiti i položaj potpredsednika SAD. To ne znači da će ostati bez uticaja. Imajući u vidu njegovu bliskost sa Hilari Klinton i iskustvo koje poseduje, moglo bi se očekivati da će i dalje imati uticaja u kreiranju, odnosno kontinuitetu iste politike SAD prema Balkanu. Sa druge strane, ni pored Donald Trampa verovatno ne bi dovela do tektonskih promena američkog pristupa regionu, naročito u pogledu državnosti Kosova, kakvu bi priželjkivali pristalice srpskih radikala odevene u majice *Vote Trump*. Ipak, moguće je da bi nova republikanska administracija imala više razumevanja za odnose Beograda sa Moskvom i Banjalukom, što bi Srbiji danas svakako bilo od značaja. U slučaju pobeđe Hilari na novembarskim predsedničkim izborima u SAD, njihova politika prema regionu će se suštinski moći svesti na „posle Klintona – Klinton“, odnosno „posle Bajdena – Bajden“.

Autor je asistent na Fakultetu političkih nauka u Beogradu

Tekst je deo projekta Američki predsednički izbori 2016 - <http://www.americkezbori2016.rs/>

Foto: Suzana Vasiljević / Pres sekretar premijera Vučića



Bajdenov oproštaj sa Balkanom

Piše Marija Stojanović

Dolazak potpredsednika Sjedinjenih Država Džozefa Bajdena u Beograd i Prištinu na koncu mandata administracije Baraka Obame pokazao je da Amerika ne menja spoljnotopolitički kurs, odnosno da je, bez obzira na zaokupljenost drugim problemima, i dalje zabrinuta za „neuralgičnu tačku“ zvanu Zapadni Balkan. Ipak, za razliku od prethodne posete američkog zvaničnika u maju 2009, kada je u Srbiji bilo veoma izraženo antiameričko osećanje zbog snažne podrške Vašingtona jednostranom proglašenju kosovske nezavisnosti, Bajden je ovoga puta načinio korak dalje u odnosu na ranije poruke, koje su bile prožete veoma opreznim optimizmom, i zaključio da nisu „SAD i Srbija u međuvremenu postali još bliži prijatelji“.

Pohvale izrečene na račun zvaničnog Beograda, uključujući neskrivenu podršku nastavku reformi i putu ka EU, daju „vetar u jedra“ novom-starom premijeru Aleksandru Vučiću na početku drugog mandata. U vremenu kada se „brod Srbije“, kako to metaforično reče sam Vučić predstavljajući ekspozu u parlamentu, suočava sa brojnim izazov-

BAJDEN U BEOGRADU / TRI DANA KASNIJE

POSEBNO IZDAVANJE LISTA DANAS

Izvršni direktor: Milomir Mandić

Novinar: Marija Stojanović
Korektura: Ana Rončević
Grafičko oblikovanje: Zoran Spahić

vima na međunarodnoj sceni, posebnu težinu imaju Bajdenove konstatacije da Srbija predstavlja kamen temeljac, u političkom i ekonomskom smislu, za ceo region, kao i njegove čestitke premijeru na liderstvu i koracima preduzetim da bi se osnažile veze sa susedima. S druge strane, „vašingtonski broj dva“ nije propustio priliku da jasno i glasno ukaže svojim domaćinima da „imaju odgovornost da ispune obećanje iz Brisela“, odnosno da formiraju zajednicu srpskih opština i ratifikuju sporazum o demarkaciji sa Crnom Gorom. Istovremeno, ukazao je na problem kriminala i korupcije, kosovsku „rak-ranu“.

Veliki simbolički značaj ima i Bajdenovo javno saučesje građanima Srbije koji su izgubili svoje bližnje u NATO bombardovanju, iako se Americi s pravom može prigovoriti da je gest samilosti sa stradalima trebalo da učini mnogo ranije. Izražavanje saučesja, te stavljanje akcenta na saradnju Srbije i SAD u domenu bezbednosti, odraz je proaktivnog pristupa koji zagovara država jednog Srba i Albanaca, za šta SAD zdušno „navijaju“, Nikolić je u osvrtnu na kosovski problem napomenuo da „kao predsednik Srbije ne bih mogao da učestvujem u potpisivanju sporazuma koji bi podrazumevao međudržavni karakter“, a na-

glasio je i da „mi ne možemo da uvedemo sankcije Rusiji“.

Što se posete američkog zvaničnika Prištini tiče, primetne su packe koje je uputio kosovskoj vlasti. Mada je Bajden dočekan kao „jedan od najvećih prijatelja Kosova“, čiji dolazak za predsednik Hašim Tači i njegovi saradnici željno iščekivali, nije se ustručavao da poruči Vučiću na značaj uloge civilnog društva i nezavisnih medija u izgradnji pravne države, čime je srpskim zvaničnicima suptilno poručeno da treba da postanu toleraniji prema kritičkim glasovima, mada se nije sastao sa predstavnicima opozicije.

Veliki simbolički značaj ima i Bajdenovo javno saučesje građanima Srbije koji su izgubili svoje bližnje u NATO bombardovanju, iako se Americi s pravom može prigovoriti da je gest samilosti sa stradalima trebalo da učini mnogo ranije. Izražavanje saučesja, te stavljanje akcenta na saradnju Srbije i SAD u domenu bezbednosti, odraz je proaktivnog pristupa koji zagovara država jednog Srba i Albanaca, za šta SAD zdušno „navijaju“, Nikolić je u osvrtnu na kosovski problem napomenuo da „kao predsednik Srbije ne bih mogao da učestvujem u potpisivanju sporazuma koji bi podrazumevao međudržavni karakter“, a na-



Foto: Folter

Šetnja Bajdena i Vučića Skadarlijom, uz kupovinu opanaka i kratkotrajni ples američkog potpredsednika uz numeru „Kraj jezera jedna kuća mala“, inače omiljenu pesmu predsednika Srbije Tomislava Nikolića, predstavljala je dobar potez, preduzet u skladu sa konceptom „meke sile“

Napredak kroz partnerstvo

Potpredsednik Džo Bajden posetio je Beograd 16. avgusta kako bi potvrdio snažan bilateralni odnos Sjedinjenih Država, našu kontinuiranu posvećenost demokratskom i ekonomskom razvoju Srbije, i naš zajednički cilj koji se odnosi na članstvo Srbije u Evropskoj uniji.

PARTNERI U OBLASTI BEZBEDNOSTI

Ove godine pada decenija od pridruživanja Srbije NATO programu Partnerstvo za mir. Sjedinjene Države čvrsto i dosledno podržavaju napore Srbije da osnaže svoje odnose sa NATO. Mi naročito cenimo posvećenost Srbije multilateralnim naporima da se porazi Islamska država, i borbi protiv međunarodnog terorizma. Bilateralni program Državnog partnerstva, pod vodstvom Nacionalne garde Ohaja, koji smo pokrenuli 2006, predstavlja kamen temeljac našeg bilateralnog odnosa u domenu bezbednosti i delotvornu platformu za razvoj dinamičnih i bliskih veza između naših oružanih snaga. Na sličan način, Sjedinjene Države i Srbija saraduju više od devet godina posredstvom našeg programa Međunarodnog vojnog obrazovanja i obuke (IMET), čime se omogućava srpskim i američkim oficirima i podoficirima da se zajedno obučavaju i uče jedni od drugih na našim najprestižnijim vojnim školama.

Sjedinjene Države duboko cene i nastavljaju da podržavaju doprinose Srbije globalnim mirovnim naporima, a avgusta 2016. isporučili smo 19 mobilnih multinamenskih vozila („hamvija“) Srbiji, kako bismo pomogli srpske jedinice koje učestvuju u operacijama UN širom planete. U okviru programa Inostranog vojnog finansiranja (FMF) isporučeno je ukupno 40 „hamvija“, i obezbeđeno 8,6 miliona dolara pomoći za Srbiju u cilju modernizacije odbrane i obuke od 2011. Srbija je od 2011. partner u Inicijativi za globalne mirovne operacije (GPOI), za šta je dobila dodatnih 9,7 miliona dolara američke bezbednosne pomoći, čiji cilj je unapređenje kapaciteta Beograda da obučava i raspoređuje mirovne snage. Otkako je postala proaktivna GPOI partner, Srbija je više nego desetostruko uvela svoje doprinose mirovnim operacijama UN. Najzad, u julu je Srbija pomogla Sjedinjenim Državama da postignu napredak u ispunjenju ključnog spoljnotopolitičkog i humanitarnog cilja, saglasivši se da prihvati dva bivša pritvorenika iz pritvornog centra u Gvantanamau.

PARTNERI U RAZVOJU

Amerika je dugo posvećena ekonomskom i demokratskom razvoju Srbije i širem regionu Balkana. Od 2001. do 2015. Sjedinjene Države investirale su više od 728 miliona dolara da stimulišu ekonomski rast, osnaže pravosudni sistem i promovišu dobru upravu u Srbiji. Projekti uključuju direktno partnerstvo sa Vladom Srbije da bi se ojačale firme iz privatnog sektora u 12 opština u ekonomski nerazvijenim regionima južne i jugozapadne Srbije, kao i aktivnosti u cilju otvaranja radnih mesta i podsticanja malog biznisa kroz

podršku srpskoj banci Opportunity, koja obezbeđuje male kredite klijentima koji obično ne mogu da dobiju pristup finansijskim uslugama tradicionalnih banaka. Javnim-privatnim partnerstvom obezbeđuje se strukovno obrazovanje za žene kako bi se unapredilo kvalitet njihovih veština u cilju ispunjavanja potreba industrije u regionu Srema.

Naši programi dobre uprave sprovede se sa organizacijama civilnog društva i vladinim agencijama da bi se unapredila primena novog srpskog zakona o zaštiti uzbunjivača. Grantovima Demokratske komisije podržavaju se sloboda informacija i kampanje za unapređenje svesti javnosti o borbi protiv korupcije i inicijativama za javno zastupanje, dok Akademija ženskog liderstva podržava ženske lidere u naporu da se uveća udeo žena u lokalnim vladama i osnaži agenda za rodnu ravnopravnost u kreiranju politika. Takođe, razvijamo programe pomoći medijima kojima će se podržati nezavisnost medijskih regulatornih tela i organizacija civilnog društva koje se bave nadzorom medija, unaprediti moć javnosti da analizira medijski sadržaj i osnažiti kapacitete nezavisnih medija da proizvedu i distribuiraju istraživačke i kvalitetne sadržaje.

U saradnji sa srpskom vladom i pravosuđem osnažujemo vladavinu prava u Srbiji pomažući da se unaprede transparentnost, efikasnost i profesionalizam pravosudnog sistema. Pomoć koju dajemo ključnim nezavisnim agencijama osnažuje njihov kapacitet i unapređuje javnu odgovornost. Pružamo podršku civilnom društvu da se efikasnije angažuje u vezi sa radom vlasti i zastupa javni interes.

Od završetka balkanskih konflikata devedesetih godina Vlada Sjedinjenih Država izdvojila je preko 900 miliona dolara za region da bi se pronašla trajna rešenja za izbeglice i raseljene, uključujući povratnike, lokalnu integraciju i snabdevanje humanitarnom pomoći i umanjila patnju i uvela sposobnost samoodrživosti. U Srbiji je ovim sredstvima pružena pomoć za preko 50.000 porodica raseljenih i izbeglica, koje su izbegle u Srbiju tokom balkanskih ratova i kosovskog konflikta, što je podrazumevalo pronalazanje smeštaja, pravnu pomoć, generisanje prihoda i drugu podršku. Takođe, od 2015. Sjedinjene Države odgovorile su na širu evropsku migrantsku krizu, dajući više od 67 miliona dolara da bi se podržali napore Visokog komesara za izbeglice Ujedinjenih nacija da se obezbedi zaštita i humanitarna pomoć za preko milion migranata i izbeglica koji u putovali preko Srbije na Zapadnobalkanskoj ruti. Takođe, posredstvom Fonda za složene krize (CCF) Amerika je obezbedila dva miliona dolara da se umanjiti pritisk migranata na lokalne zajednice i unapredi saradnja između vlade i organizacija civilnog društva koje pružaju usluge.

PARTNERI U BIZNISU

Od 2001. američke kompanije investirale su oko 3,8 milijardi dolara u Srbiju, čime je otvoreno ili zaštićeno

preko 16.000 radnih mesta u Srbiji. Među ključnim američkim investitorima su KKR, Bol pekindžing, Kuper tajers i Koka-Kola. U Srbiji je takođe aktivna Američka privredna komora, sa 195 članova koji zastupaju svaki sektor srpske privrede. Američke kompanije takođe su pokrenule programe društveno odgovornog poslovanja kompanija, što znači da se ulaže u razvoj zajednica u kojima posluju. Kompanije kao što su Iton, Apatinska pivara i Aktavis doprinele su svojim zajednicama putem kampanja javne uprave, obrazovnih i ekoloških inicijativa i donacijama lekova.

PARTNERI U OBLASTI PRAVOSUĐA

Od 2003. Sjedinjene Države saraduju sa Srbijom da bi se unapredila vladavina prava, borba protiv korupcije i modernizovale institucije za sprovođenje zakona. Ciljanom pomoći srpskom pravosuđu, Visokom savetu sudstva i Pravosudnoj akademiji, osnažuje se profesionalizacija sudija i osoblja, unapređuje se odgovornost i nezavisnost i modernizuje se praksa. Sjedinjene Države finansiraju i nadgledaju nekoliko programa koji se sprovedu u tesnoj saradnji sa srpskim tužiocima, sudijama i onima koji



Ove godine pada decenija od pridruživanja Srbije NATO programu Partnerstvo za mir. Sjedinjene Države čvrsto i dosledno podržavaju napore Srbije da osnaže svoje odnose sa NATO. Mi naročito cenimo posvećenost Srbije multilateralnim naporima da se porazi Islamska država, i borbi protiv međunarodnog terorizma. Bilateralni program Državnog partnerstva, pod vodstvom Nacionalne garde Ohaja, koji smo pokrenuli 2006, predstavlja kamen temeljac našeg bilateralnog odnosa u domenu bezbednosti i delotvornu platformu za razvoj dinamičnih i bliskih veza između naših oružanih snaga

Prevod Marija Stojanović

Ovaj dokument Bela kuća objavila je po završetku posete potpredsednika SAD Džozefa Bajdena Srbiji

feljton plus → **Sjedinjene Američke Države i Srbija** / Istorijska saradnja i savezništvo

Živela Jugoslavija, uzvikivao je na srpskom američki predsednik na raskrsnici kod Londona: Tito i Nikson sa suprugama prilikom posete američkog predsednika Beogradu

Američki predsednik prvi put je posetio Beograd 1970.

Nikson na krovu automobila

„Mada ćete imati topao i prijateljski doček naroda, ne treba očekivati da on bude dramatičan i dirljiv poput onog u Bukureštu prošle godine. Prilika će biti manje nabijena emocijama za narod koji dugo uživa široke kontakte sa spoljnim svetom“, tako je Niksona pred put u Beograd brifovao Henri Kisindžer

Piše Miloš Mitrović

Kada se tadašnji ambasador Srbije (SR Jugoslavije) u Sjedinjenim Državama Milan St. Protić, posle petooktobarskih promena, prvi put sreo sa ondašnjim predsednikom SAD Džordžom V. Bušom, rekao mu je da mu je prioritet – da ga dovede u Beograd. Prošlo je od tada petnaestak godina, a Srbija još nije imala prilike da ugosti predsednika vodeće svetske sile. I tako uđe u krug država od naročitog poverenja. Možda će sadašnjoj vladajućoj garnituri u Srbiji – a ona, ili bolje rečeno on, ima sve šanse da zadrži taj status još neko solidno vreme – to najzad počić za rukom. Dosad su Beograd posetili predsednici Ričard Nikson (1970), Džerald Ford (1975, u sklopu evropske turneje) i Džimi Karter (1980), u vreme kada je ovaj grad bio „prestonica“ države koja nije bila dovedena u situaciju da samo „isporučuje“ (deliver) određenu politiku.

Poseta Niksona, koji je, dakle, bio prvi predsednik SAD koji je ovde boravio i njegovi razgovori – uglavnom o međunarodnim odnosima – sa predsednikom Josipom Brozom Titom svedoče o značaju bivše države, iako ograničenom. Bilo je to 30. septembra i 1. oktobra 1970, kada je Nikson sa suprugom Pet boravio, osim u Beogradu, i u Zagrebu i Kumrovcu. A malo je falilo da do posete ne dođe. Naime, predsednik Egipta Gamal Abdel Naser iznenada je umro od srčanog udara 28. septembra. „Iako se očekivalo da će predsednik Tito odložiti državnu posetu predsednika Niksona, on je odlučio da odustane od odlaska na sahranu“,

zabeležila je „Fondacija Ričard Nikson“, uz podsećanje da je Broz bio blizak lični prijatelj egipatskog vladara.

„Ispostavilo se da predsednik Tito nije želeo da odloži, i to možda na neodređeno vreme, dugo traženu posetu predsednika Niksona. Takođe je verovatno da nije želeo da propusti ograničenu mogućnost da se založi za stav svoje zemlje protiv bliskistočnoj politici Sjedinjenih Država za koje je tvrdio da su bile previše naklonjene interesima Izraela“, piše ova fondacija.

„Visoko na dnevnom redu sastanka 1. oktobra našla se – ništa manje – umešanost Sjedinjenih Država na Bliskom istoku“, navodi se u ovom svedočenstvu i dodaje da je Nikson iskoristio priliku da naglasi interes Sjedinjenih Država za jugoslovensku nezavisnost i da pokaže kako se stav Vašingtona razlikuje od pozicije Moskve „koja se u to vreme stalno protivila jugoslovenskim aspiracijama“. Posle sastanka, dvojica predsednika su objavila zajedničko saopštenje u kojem su naveli da su razgovarali o Bliskom istoku, Jugoistočnoj Aziji, odnosima između Istoka i Zapada, evropskoj bezbednosti, manje razvijenim zemljama, i tek na kraju – o bilateralnim odnosima SFRJ i SAD. Tito i Nikson su izrazili uverenje svojih država „pre u pregovore nego u konfrontaciju, kao neophodne za miroljubiva i pravедna rešenja, insistirajući da će saradnja među suverenim državama biti podstrek napretku“.

Pre ovog sastanka, Tito i Nikson su razgovarali u Starom dvoru, gde je bila svečanost na kojoj su obojica održali zdravice. Nikson je tada rekao: „Tokom perioda od 25 godina imao sam privilegiju da se sastanem i razgovaram sa više od 70 šefova država i vlada u svetu. Nijedan šef

države ili vlade koje sam sreo nije imao više iskustva širom sveta, niti je poznao više državnika širom sveta nego predsednik Tito. Bilo mi je prilično od pomoći što sam dobio njegove procene različitih problematičnih tačaka u svetu i njegov najbolji savet kakve bi politike trebalo usvojiti koje mogu dovesti do mira i saradnje širom sveta“. Nikson je rekao i da je uveren da će Titovo „veliko nasleđe biti da će biti zapamćen u istoriji kao čovek mira“. „Zato vas sve pozivam da podignemo čaše za mir i prijateljstvo između Sjedinjenih Država i Jugoslavije, i za svetski mir kojem je predsednik Tito posvećen i kojem sam ja posvećen, da radimo zajedno, ako je moguće, na tom velikom zadatku“, rekao je Nikson na kraju.

Tito je svoju zdravicu započeo sa „dame i gospodo, drugovi“. „Moram da kažem koliko smo tužni – a nije baš prijatno znati to osećanje – što je vaša poseta našoj zemlji bila, avaj, previše kratka pa tako niste imali prilike da vidite puno toga što su naši radni ljudi postigli posle Drugog svetskog rata“, rekao je obračujući se gostu. Tito je govorio o jugoslovenskim iseljenicima u SAD koji su tamo „videli novu demokratiju koja je omogućila svakom čoveku da živi život dostojan ljudskog bića“. „Naravno, oni nisu rekli da su u toj zemlji tekli med i mleko. Oni su takođe govorili o veoma naporem radu“, dodao je Broz.

„Slažem se sa vama, gospodine predsedniče, da je naša dužnost da radimo zajedno i učinimo sve što možemo kako bismo osigurali mirno rešavanje međunarodnih problema da bismo podsticali detant i izbegli tragedije slične onima koje su čovečanstvo zadesile tokom Prvog i Drugog svetskog rata“, zaključio je jugoslovenski maršal.

Zanimljivo je kako je Henri Kisindžer, u to vreme Niksonov savetnik za nacionalnu bezbednost, pripremao predsednika SAD za posetu Jugoslaviji: „Mada ćete imati topao i prijateljski doček naroda, ne treba očekivati da on bude dramatičan i dirljiv poput onog u Bukureštu prošle godine (Nikson je 1969. pose-

tio Rumuniju, prim. M. M.). Prilika će biti manje nabijena emocijama za narod koji dugo uživa široke kontakte sa spoljnim svetom; to neće biti ni dramatični čin emancipacije od sovjetskog pokroviteljstva. Sam Tito će vas dočekati sa dostojanstvom i tihim zadovoljstvom jer je predsednik Sjedinjenih Država došao da ga vidi. Uveren u svoj vrhovni autoritet, on neće, kao Čaušesku prošle godine, gledati i iskoristiti vaše prisustvo kao sredstvo konsolidacije svoje unutrašnje političke pozicije.“

Kako je stvarno bilo je za NIN izveštavao Dragoslav Rančić (digitalizovao yugopapir.com): „Američki predsednik Nikson paralisao je saobraćaj na glavnoj beogradskoj raskrsnici, kod „Londona“ kada je prošle srede, prvog dana svoje posete Jugoslaviji, iznenada zaustavio automobil i počeo da se rukuje sa Beograđanima. On se u dva maha, u gužvi koja se stvorila, popeo čak i na krov svog automobila i nekoliko puta uzviknuo na srpskohrvatskom: „Živela Jugoslavija“. U svojoj analizi, Rančić je te 1970. zaključio: „Razlike u opštim gledanjima ne treba da predstavljaju prepreku konkretnoj saradnji u onim oblastima koje obe strane ocenjuju kao korisne sa stanovišta sopstvenih interesa. Čak bi se moglo reći da su u tom pogledu Jugoslavija i SAD dale jedan od rečitih primera mogućnosti aktivne koezistencije i ravnopravne saradnje između dve zemlje toliko različite po veličini, moći, unutrašnjem društveno-političkom sistemu i gledanju na svet“.

Podržala Ambasada SAD u Beogradu. Stavovi izneti u tekstu su stavovi autora i nužno ne izražavaju stavove Vlade SAD



Kada se tadašnji ambasador Srbije (SR Jugoslavije) u Sjedinjenim Državama Milan St. Protić, posle petooktobarskih promena, prvi put sreo sa ondašnjim predsednikom SAD Džordžom V. Bušom, rekao mu je da mu je prioritet – da ga dovede u Beograd. Prošlo je od tada petnaestak godina, a Srbija još nije imala prilike da ugosti predsednika vodeće svetske sile